

ชัยภูมิถวายอาศิรวาทนมินทราธิราช ราชสุดดีเนื่องในวันฉัตรมงคล

วันที่ 5 พฤษภาคม 2557 เวลา 08.00 ณ ศาลาประชาม องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ นายพรศักดิ์
เจียรณัย

ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ นำหัวหน้าส่วนราชการ ทหาร ตำรวจ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ประชาชนชาวจังหวัดชัยภูมิ
วางพานพุ่มเงิน-พุ่มทอง ถวายราชสักการะเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พร้อมถวายกล่าวยกย่องอาศิรวาทนมินทราธิราชราชสุดดีเนื่องในวันฉัตรมงคล

วันฉัตรมงคล (อ่านว่า ฉัด-ตระ-มง-คล) มีความหมายตามพจนานุกรมว่า พระราชพิธี ฉลองพระเศวตฉัตร
ทำในวันซึ่ง ตรงกับวันบรมราชาภิเษก วันฉัตรมงคล

เป็นวันที่รำลึกถึงพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเป็นพระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรี

และราชอาณาจักรไทย ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จขึ้นเถลิงถวัลราชสมบัติ

ต่อจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2489 และดำรงพระอิสริยยศเป็น

"สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิ อดุลยเดช" เนื่องจากยังมิได้ทรงผ่านพระราชพิธีบรมราชาภิเษกก็เสด็จพระราช

ดำเนินไปทรงศึกษาอยู่ ณ ทวีปยุโรป จนกระทั่งทรงบรรลุนิติภาวะจึงได้เสด็จนิวัติประเทศไทย

ดังนั้นรัฐบาลไทยและพสกนิกรจึงได้น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมจัดงานพระราชพิธี ฉลองพระเศวตฉัตร

หรือรัฐพิธีฉัตรมงคล หรืออาจเรียกว่าพระราชพิธีฉัตรมงคลซึ่งกระทำในวันบรมราชาภิเษก ถวายเมื่อวันที่ 5

พฤษภาคม พ.ศ. 2493 ทั้งนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ได้มีพระปฐมบรมราชโองการในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกนั้นว่า "เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม

เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม" ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา พสกนิกรชาวไทยจึงได้ถือเอาวันที่ 5 พฤษภาคม

ของทุกปีเป็นวันฉัตรมงคล เพื่อน้อมรำลึกถึงวันสำคัญนี้ การจัดพระราชพิธีบรม ราชาภิเษกนั้น

มีหลักฐานปรากฏในหลักศิลาจารึก

วัดศรีชุมของพญาลิไทว่าเริ่มต้นมาตั้งแต่ครั้งพ่อขุนผาเมืองได้อภิเษกพ่อขุนบางกลางหาวหรือ

พ่อขุนบางกลางท่าวให้เป็นผู้ปกครองเมืองสุโขทัยจากนั้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงฟื้นฟูพระราชพิธีบรมราชาภิเษกให้ถูกต้องสมบูรณ์

โดยพระมหากษัตริย์ที่ยังมิได้ทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษก จะไม่ใช้คำว่า "พระบาท" นำหน้า

"สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว" และคำสั่งของพระองค์ก็ไม่เรียกว่า "พระบรมราชโองการ" และอีกประการหนึ่งคือ

จะยังไม่มีการใช้ นพปฎลเศวตฉัตร หรือฉัตร 9 ชั้น ก่อนหน้ารัชสมัยของ

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชพิธีฉัตรมงคลถือเป็นพิธีของเจ้าพนักงานในพระราชฐาน ที่มีหน้า

ที่รักษาเครื่องราชูปโภคและพระทวารประดุจได้จัดการสมโภชสังเวทเครื่องราชูปโภคที่ตนรักษาทุกปีในเดือนห

ก และเป็นงานส่วนตัวไม่ถือเป็นงานหลวงจนกระทั่งสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เสด็จขึ้นครองราชย์ ได้ทรงกระทำพิธีฉัตรมงคลขึ้นเป็นครั้งแรก ในวันบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม

พ.ศ.2393 โดยมีพระราชดำริว่า

วันบรมราชาภิเษกเป็นมหามงคลสมัยที่ควรแก่การเฉลิมฉลองในประเทศที่มีพระเจ้าแผ่นดิน

จึงถือให้วันนั้นเป็นวันนักขัตฤกษ์มงคลกาล

และควรที่จะมีการสมโภชพระมหาเศวตฉัตรให้เป็นสวัสดิมงคลแก่ราชสมบัติ แต่เนื่องจากเป็นธรรมเนียมใหม่

ยากต่อการเข้าใจ อีกทั้งเผชิญที่วันบรมราชาภิเษกไปตรงกับวันสมโภชเครื่องราชูปโภคที่มีแต่เดิม

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงอธิบายว่าวันฉัตรมงคลเป็นวันสมโภชเครื่องราชูปโภค

จึงไม่มีใครติดใจสงสัยดังนั้นจึงได้มีพระราชดำริจัดงานพระราชกุศลพระราชทานชื่อว่า"ฉัตรมงคล" นี้ขึ้น

โดยได้มีการเฉลิมฉลองด้วยการนิมนต์พระสงฆ์มาสวดเจริญพุทธมนต์ ในวันขึ้น 13 ค่ำเดือน 6

รุ่งขึ้นมีการถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท และพระที่นั่งไพศาลทักษิณ

ด้วยเหตุนี้จึงถือว่าการเฉลิมฉลองพระราชพิธีฉัตรมงคล เริ่มมีในรัชกาลของ

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นครั้งแรกต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 วันบรมราชาภิเษกตรงกับเดือน 12 จึงโปรดเกล้าฯ ให้จัดงานฉัตรมงคลในเดือน 12 แต่ไม่ได้รับการยินยอม

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

จึงทรงแก้ไขด้วยการออกพระราชบัญญัติว่าด้วยตราจุลจอมเกล้าสำหรับตระกูลขึ้น

ให้มีพระราชทานตรานี้ตรงกับวันคล้ายบรมราชาภิเษก

ท่านผู้หลักผู้ใหญ่จึงยินยอมให้เลื่อนงานฉัตรมงคลมาตรงกับวันบรมราชาภิเษก

แต่ยังให้รักษาประเพณีสมโภชเครื่องราชูปโภคอยู่ตามเดิม รูปแบบงานวันฉัตรมงคลจึงเป็นเช่นนี้จนถึงปัจจุบัน

ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดงาน 3 วัน นั่นคือวันแรก

ตรงกับวันที่ 3 พฤษภาคม เป็นงานพระราชกุศลทักษิณานุปทาน ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย

เพื่ออุทิศส่วนกุศลถวายแด่พระบรมราชบุพการี เป็นพิธีสงฆ์สดับปกรณ์

พระบรมอัฐิสมเด็จพระพุทธมณฑลแล้วพระราชคณะถวายพระธรรมเทศนา

ซึ่งในวันนี้ได้เพิ่มพระราชพิธีตริังหมุดธงชัยเฉลิมพล ที่จะพระราชทานแก่อนายทหารบางหน่วยเข้าไว้ด้วยวันที่

4 พฤษภาคม เป็นวันเริ่มพระราชพิธีฉัตรมงคล เจ้าพนักงานจะได้อัญเชิญเครื่องราชกกุธภัณฑ์

ขึ้นประดิษฐานบนแท่นใต้พระมหาเศวตฉัตร

พระครูหัวหน้านำพรหมณ์อ่านประกาศพระราชพิธีฉัตรมงคลแล้วทรงสดับพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ เวลาเที่ยง

ทหารบก ทหารเรือ จะยิงปืนใหญ่เฉลิมพระเกียรติฝ่ายละ 21 นัด ส่วนวันที่ 5 พฤษภาคม ซึ่งเป็นวันฉัตรมงคล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ ทรงบูชาเครื่องกกุธภัณฑ์

พรหมณ์เบิกแว่นเวียนเทียนสมโภชพระมหาเศวตฉัตรและราชกกุธภัณฑ์ ตอนเย็นพระราชทานเครื่องราชอิสริยา

ภรณ์จุลจอมเกล้าแก่ผู้ที่มีความดีความชอบแล้วเสด็จนมัสการพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร

และถวายบังคมพระบรมรูปสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า

ที่ปราสาทพระเทพบิดรทั้งนี้ในวันฉัตรมงคลสำนักพระราชวังได้เปิดปราสาทหลาย

แห่งให้ประชาชนได้เข้าชมและถวายบังคมอีกด้วยกิจกรรมที่ควรปฏิบัติในวันฉัตรมงคล

ประดับธงชาติตามอาคารบ้านเรือนและสถานที่ราชการร่วมทำบุญตักบาตร ประกอบพิธีทางศาสนา

เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล

น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยพร้อมเพรียงกันกล่าวคำถวายอาศิรวาทราชสดุดี

ถวายชัยมงคลให้ทรงพระเกษมสำราญ

ทรงเจริญพระชนมายุยิ่งยืนนานเป็นมหาผดุงขวัญแก่พสกนิกรชาวไทยไปชั่วกาลยิ่งยืนนาน

เมื่อวันฉัตรมงคลเวียนมาบรรจบครบรอบอีกหนึ่งครา ในวันที่ 5 พฤษภาคม พสกนิกรชาวไทยทั้งหลาย

จึงควรระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ซึ่งได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอันมีคุณอนันต์แก่ปวงชนชาวไทยอย่างหาที่สุด มิได้

